

Akwizycja

Pod terminem **akwizycja** kryje się określenie jednej z form sprzedaży osobistej, polegającej na kontakcie akwizytora z potencjalnymi nabywcami w celu sprzedaży wyrobu.

Może ona przybierać różne formy: typową wizytę akwizytora pukającego do drzwi, telefoniczną prezentację produktu (telemarketing), kontakt telefoniczny w celu wysłania zaproszeń na pokaz lub prezentację produktu czy też pokazy organizowane w miejscu zamieszkania, pracy a także w kawiarniach, hotelach, sanatoriach, podczas wycieczek.

Należy pamiętać, że akwizytorzy, prezenterzy, telemarketerzy prowadzących tego typu sprzedaż są wyszkolonymi pracownikami, którzy dobrze znają mentalność potencjalnych klientów, w tym osób starszych.

Tego rodzaju sprzedaż jest w formie prawnej określana jako **umowa zawarta poza lokalem przedsiębiorstwa**, a regulują ją niżej wymienione przepisy:

- **Ustawa z dn. 30 maja 2014r. o prawach konsumenta (Dz.U. 2014r. poz. 827 tj.)**
- **Ustawa z dn. 23 kwietnia 1964 r. Kodeks Cywilny (Dz.U. 2014 poz.121 tj.)**

Wiedza na temat sprzedaży bezpośredniej prowadzonej w formie akwizycji oraz **znajomość przepisów i praw** przysługujących konsumentowi mogą pomóc uchronić każdego od stania się ofiarą oszustwa!

Należy zawsze pamiętać o tym, żeby **dokładnie i uważnie przeczytać dokumenty, które podpisujemy**. Podpisem potwierdzamy zapoznanie się i akceptację treści. Warto poświęcić czas i dopytać o wyjaśnienia punktów, których nie rozumiemy. Dzięki temu możemy oszczędzić czas i uniknąć stresu, jeśli wystąpiłyby ewentualne problemy.

Skąd można czerpać wiedzę o handlowcach i przedsiębiorstwach, od których zamierzamy kupić produkty?

- W **Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej** /www.ce-idg.gov.pl/ można znaleźć informacje o osobach fizycznych prowadzących działalność gospodarczą.
- W **Krajowym Rejestrze Sądowym** /www.ems.ms.gov.pl/ są wpisywane spółki prawa handlowego.
- Wiedzę o zadłużeniach można znaleźć w **Krajowym Rejestrze Długów Biurze Informacji Gospodarczej S.A.** /www.krd.pl/.

Jakie prawa przysługują konsumentowi zawierającemu umowę poza lokalem przedsiębiorstwa, a jakie obowiązki ma przedsiębiorca, który taką umowę z nim zawiera?

Obowiązki przedsiębiorcy przed zawarciem umowy poza lokalem przedsiębiorstwa – o czym musi poinformować konsumenta?

Przedsiębiorca jest zobowiązany do **poinformowania** konsumenta (najpóźniej wtedy kiedy wyrazi chęć podpisania umowy) **w sposób jasny i zrozumiały** m.in. o:

- głównych **cechach** świadczenia z uwzględnieniem przedmiotu świadczenia, **sposobie i terminie** spełnienia świadczenia,
- swoich **danych identyfikujących** (firmie, organie, który dokonał rejestracji, numerze, pod którym został zarejestrowany),
- **danych kontaktowych** - adresie, w tym poczty elektronicznej, numerach telefonu czy faksu - żeby umożliwić skontaktowanie się z przedsiębiorcą,
- sposobie porozumiewania się z konsumentem,
- kosztach korzystania ze środka porozumiewania się na odległość (np. telefonu) w celu zawarcia umowy (jeśli są one wyższe od zwykle stosowanych w przypadku tego środka porozumiewania się),
- **obowiązku przedsiębiorcy dostarczenia rzeczy bez wad,**
- **adresie**, pod którym konsument może **składać reklamacje**, jeżeli różni się on od adresu prowadzonej działalności,
- stosowanej przez przedsiębiorcę **procedurze rozpatrywania reklamacji,**
- **łącznej cenie** lub wynagrodzeniu wraz z podatkami, **sposobie i terminie zapłaty, opłat za dostarczenie**, usługi pocztowe oraz **wszystkich innych kosztach**, jakie konsument będzie miał ponieść,
- **istnieniu i treści gwarancji i sposobie jej realizacji,**
- **prawie do odstąpienia od umowy**, sposobie i terminie odstąpienia, wzorze formularza odstąpienia od umowy oraz przypadkach, w których konsument traci prawo do odstąpienia,
- **kosztach bezpośredniego zwrotu towaru** w przypadku odstąpienia od umowy, które ponosi konsument.

Przedsiębiorca ma obowiązek udzielić tych informacji **na piśmie lub** za zgodą konsumenta **na innym trwałym nośniku** (np. płycie) w sposób czytelny, prostym językiem.

W taki sam sposób przedsiębiorca powinien wydać konsumentowi **dokument umowy** lub **potwierdzenie zawarcia umowy**.

(Podstawa prawna – art. 12, 14, 15 ustawy o prawach konsumenta)

Jeżeli przedsiębiorca kontaktuje się z konsumentem **przez telefon** w celu zawarcia umowy na odległość, ma obowiązek **poinformować o celu**, , przed rozpoczęciem rozmowy oraz **podać** swoje **dane identyfikujące** lub osoby, w imieniu której telefonuje.

Dodatkowo, sprzedawca zobowiązany jest **potwierdzić treść proponowanej umowy na papierze lub innym trwałym nośniku**.

W taki sam sposób przedsiębiorca powinien wydać konsumentowi **dokument umowy** lub **potwierdzenie zawarcia umowy** najpóźniej w chwili dostarczenia towaru lub rozpoczęcia świadczenia usługi.

Jeżeli przedsiębiorca proponuje konsumentowi zawarcie umowy przez telefon, ma obowiązek potwierdzić treść proponowanej umowy utrwaloną na papierze lub innym trwałym nośniku.

Umowa zostaje zawarta tylko wtedy, gdy konsument po otrzymaniu treści umowy wyrazi na nią zgodę na papierze lub innym trwałym nośniku i przekaze ją przedsiębiorcy.

(Podstawa prawna: art. 20, 21 ustawy o prawach konsumenta)

Jeżeli konsument **otrzyma towar lub usługę, którego nie zamówił** – wówczas **nie musi za nie płać**. Przedsiębiorca takie działanie podejmuje na własne ryzyko i nie może żądać w związku z nimi żadnych opłat.

Brak odpowiedzi konsumenta na niezamówione świadczenie nie stanowi zgody na zawarcie umowy.

(Podstawa prawna: art. 5 ustawy o prawach konsumenta)

Konsumentowi przysługuje prawo do odstąpienia od umowy kupna-sprzedaży zawartej poza lokalem przedsiębiorstwa.

W przypadku umowy zawartej w lokalu przedsiębiorstwa, konsumentowi nie przysługuje prawo do odstąpienia od umowy w terminie 14 dni od jej zawarcia.

Gdy zakup dokonywany jest np. podczas prezentacji w sanatoriach, hotelach, domach kultury, w mieszkaniach oraz w innych podobnych miejscach (są to z reguły tzw. umowy zawierane poza siedzibą przedsiębiorstwa), konsumentowi **przysługuje prawo do odstąpienia od umowy kupna-sprzedaży w ciągu 14 dni**.

W przypadku zawarcia umowy poza lokalem przedsiębiorcy, **przedsiębiorca ma obowiązek poinformować o prawie do odstąpienia od umowy na piśmie** lub za zgodą konsumenta na innym trwałym nośniku.

Konsument:

- ma prawo odstąpić od umowy w terminie **14 dni od otrzymania towaru** lub ostatniej części – gdy towar był dostarczany partiami lub w częściach,
- **nie musi podawać powodu**, dlaczego odstępuje od umowy,
- wystarczy, że przed upływem 14-dniowego terminu złożymy oświadczenie do przedsiębiorcy, że odstępuje od umowy (forma jest dowolna, jednak najbezpieczniej jest zrobić to na piśmie, np. listem poleconym za potwierdzeniem odbioru). **Liczy się data nadania takiego listu na poczcie**, a nie moment otrzymania listu przez przedsiębiorcę.
- może skorzystać z gotowego formularza (z takim przedsiębiorca powinien zapoznać klienta) lub napisać pismo w dowolnej formie

(Podstawa prawna art.27-29 ustawy o prawach konsumenta)

! W chwili odstąpienia od umowy zawartej na odległość lub poza lokalem przedsiębiorstwa **wygasają również powiązane z nią dodatkowe umowy** zawarte przez konsumenta, jeżeli na ich podstawie świadczenie jest spełniane przez przedsiębiorcę (np. umowa kredytowa).

(Podstawa prawna art.37 ustawy o prawach konsumenta)

! Istnieją przypadki, gdy **prawo do odstąpienia** od umowy zawartej poza lokalem przedsiębiorcy lub na odległość **jest niedozwolone lub ograniczone**. Np.:

- gdy rzecz została wyprodukowana na specjalnie, indywidualne, zamówienie konsumenta
- gdy towar szybko ulega zepsuciu lub ma krótki termin przydatności do użycia
- gdy rzecz dostarczana w zabezpieczonym opakowaniu - po otwarciu nie można jej zwrócić ze względu na ochronę zdrowia lub higienę
- gdy przedmiotem umowy są programy komputerowe w zabezpieczonym opakowaniu - po otwarciu opakowania
- gdy umowa dotyczy świadczenia usług hotelarskich, przewozu rzeczy, najmu samochodów, gastronomii, usług związanych z wypoczynkiem, wydarzeniami rozrywkowymi, sportowymi lub kulturalnymi, jeżeli w umowie podano dzień lub okres świadczenia usługi

(Podstawa prawna: art. 38 ustawy o prawach konsumenta)

Co dalej po wysłaniu odstąpienia? Obowiązki konsumenta i przedsiębiorcy po odstąpieniu od umowy

Konsument	Przedsiębiorca
<p>Odsyła towar niezwłocznie, nie później jednak niż 14 dni od czasu złożenia oświadczenia o odstąpieniu. (jeżeli sprzedawca powiedział, że sam odbierze towar od klienta to termin 14 dni nie obowiązuje). Najlepiej jest wysłać osobno list z odstąpieniem i osobno paczkę ze zwracanymi towarami.</p>	<p>Zwraca w ciągu 14 dni od otrzymania oświadczenia poniesione przez konsumenta koszty (wartość towaru i koszty wysyłki, ale tylko do wysokości najniższego możliwego sposobu dostarczenia towaru do konsumenta. Gdy konsument wybrał droższy sposób dostawy – może otrzymać zwrot niższej kwoty).</p>
<p>Konsument ponosi wszystkie bezpośrednie koszty zwrotu rzeczy, chyba, że przedsiębiorca: zgodził się je ponieść lub nie poinformował kupującego o konieczności ich poniesienia.</p>	<p>Pieniądze powinny zostać zwrócone w taki sam sposób, w jaki zapłacił klient, chyba, że wyrazi zgodę na inną formę zwrotu. Przedsiębiorca może wstrzymać się ze zwrotem pieniędzy do chwili otrzymania zwracanej rzeczy lub potwierdzenia jej wysyłki.</p>
<p>Po otrzymaniu rzeczy można ją obejrzeć, sprawdzić jej cechy, kompletność i funkcjonowanie, a następnie (w przypadku dostąpienia od umowy) zwrócić. Jednak należy pamiętać, że nie wolno jej używać zgodnie z przeznaczeniem aby nie doprowadzić do zmniejszenia jej wartości. Dlatego należy postępować z poszanowaniem prawa sprzedawcy do tego, żeby tą rzecz ponownie sprzedać, bez utraty jej wartości. Sprawdzić rzecz można w takim stopniu, jak byłoby to możliwe w tradycyjnym sklepie. Jeżeli konsument będzie korzystał z rzeczy w sposób wykraczający ponad konieczny do stwierdzenia cech tej rzeczy to ponosi on odpowiedzialność, gdy stan rzeczy się pogorszy a jej wartość z tego powodu zmniejszy się. W takim przypadku przedsiębiorca może kwotę stanowiącą odszkodowanie za zmniejszenie wartości rzeczy potrącić z kwoty, jaką zwraca konsumentowi. ! W przypadku, gdy przedsiębiorca nie poinformował konsumenta o prawie do odstąpienia to nie ponosi on odpowiedzialności za ewentualne zmniejszenie wartości rzeczy .</p>	<p>Przedsiębiorca ma obowiązek odebrać towar we własnym zakresie, gdy wcześniej dostarczono go do miejsca zamieszkania konsumenta oraz charakter towaru (np. wymiary) nie pozwala na odesłanie go w zwykły sposób pocztą.</p>

(Podstawa prawna: art. 31-35 ustawy o prawach konsumenta)

Co zrobić, gdy nie chcemy odstąpić od podpisanej umowy, a rzecz ma wady? Lub, gdy te wady zauważymy po upływie 14 dni na odstąpienie od umowy?

Wówczas możemy skorzystać z ustawowego, regulowanego prawa **rękojmi** lub z **gwarancji**, jeśli została udzielona na zakupiony towar.

Rękojmia to odpowiedzialność **sprzedawcy** względem kupującego, jeżeli rzecz sprzedana ma wadę (np. jest niezgodna z umową, niekompletna).

- prawo do rękojmi wynika z ustawy - dlatego sprzedawca nie może zabronić klientowi zgłosić reklamacji z tego tytułu (**sprzedawca ma obowiązek reklamację przyjąć i rozpatrzyć**),
- reklamację można złożyć w dowolnej formie (najlepiej zrobić to na piśmie a następnie dostarczyć osobiście z pokwitowaniem otrzymania lub wysłać listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru),
- **sprzedawca odpowiada z tytułu rękojmi za towar**, jeżeli wada zostanie stwierdzona **w okresie 2 lat od momentu jego sprzedaży**,
- W sytuacji wystąpienia wady konsument może złożyć do sprzedawcy reklamację z tytułu rękojmi i wybrać, czego zażąda od sprzedawcy:
  - wymiany towaru na nowy,
  - naprawy towaru,
  - obniżenia ceny,
  - odstąpienia od umowy (tylko, jeśli wada jest istotna).

Jeżeli żądanie konsumenta (wymiany lub naprawy) jest niemożliwe lub sprawiłoby, że sprzedawca poniesie nadmierne koszty – sprzedawca może odmówić i zaproponować inne rozwiązanie. Jednocześnie sprzedawca musi wymienić towar lub usunąć wadę w rozsądnym czasie i bez nadmiernych niedogodności dla konsumenta.

- przedsiębiorca ma obowiązek **rozpatrzenia reklamacji w terminie 14 dni kalendarzowych od jej złożenia**. W przypadku niedotrzymania tego terminu sprzedawca powinien spełnić żądania konsumenta.
- jeżeli wada została stwierdzona przed upływem roku od dnia wydania rzeczy-domniemywa się, że istniała w chwili sprzedaży.
- należy pamiętać, że o **istnieniu wady należy poinformować przedsiębiorcę w ciągu roku od jej stwierdzenia**.

(Podstawa prawna: art. 556-561 Kodeksu cywilnego)

Gwarancja to **dobrowolne oświadczenie** złożone przez gwaranta.

Treść gwarancji powinna być napisana w języku polskim, w sposób jasny i zrozumiały.

Gwarancja **określa obowiązki gwaranta i uprawnienia konsumenta**, gdy sprzedany towar nie ma właściwości określonych w oświadczeniu gwarancyjnym. Ponieważ gwarancja udzielona jest dobrowolnie, dlatego może zawierać wyłączenia od jej obowiązywania.

Również czas gwarancji jak i termin wykonania zobowiązań gwaranta jest dobrowolny (chyba, że ich nie podano, wówczas przyjmuje się, że czas gwarancji wynosi 2 lata – licząc od dnia, w którym wydano towar, a wykonanie obowiązków gwarancyjnych powinno nastąpić niezwłocznie, nie później niż w terminie 14 dni od dnia dostarczenia mu rzeczy przez konsumenta).

! Uprawnienia konsumenta z tytułu rękojmi i gwarancji są niezależne od siebie. **W przypadku wady towaru konsument może wybrać, czy składa reklamację do sprzedawcy z tytułu rękojmi, czy do gwaranta wskazanego w dokumencie gwarancyjnym.**

Należy pamiętać, że w przypadku złożenia reklamacji z tytułu gwarancji termin jej rozpatrzenia powinien być określony w gwarancji.

(Podstawa prawna: art. 577-581 Kodeksu cywilnego)